Dosarul nr. 3r-143/23
2-22071205-02-3r-30032023
Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, Judecător – V. Ciumac

D E C I Z I E

10 aprilie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele ședinței, Judecătorul Anatolie Minciuna
Judecătorii Veronica Negru și Ecaterina Palanciuc

examinând în ședință de judecată, recursul declarat de Bivol Viorelia, prin intermediul avocatului Fediuc Valentin,

în cauza civilă, în ordinea contenciosului administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Viorelia, prin intermediul avocatului Valentin Fediuc, către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 24 februarie 2023, prin care cererea a fost declarată inadmisibilă,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 20 mai 2022, Bivol Viorelia, prin intermediul avocatului Valentin Fediuc, a depus cerere de chemare în judecată, în ordinea contenciosului administrativ, către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, solicitând: - anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 777/22 din 19 aprilie 2022, la cererea prealabila din 11 aprilie 2022; - obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze pensia ce urma să fie plătită reclamantei, de la data stabilirii ei, cu plata ei integrală; - prezentarea descifrării sumelor pensiei plătite reclamantei, de la data stabilirii ei.

Poziția instanței de fond.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 24 februarie 2023, s-a declarat inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Viorelia, prin intermediul avocatului Valentin Fediuc, către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative.

Solicitarea recurentului:

La 27 februarie 2023, Bivol Viorelia, prin intermediul avocatului Valentin Fediuc, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 24 februarie 2023, solicitând anularea încheierii primei instanțe și remiterea cauzei în primă instanță pentru examinarea cauzei în fond.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat că prima instanță eronat a apreciat modul de exercitare de către Bivol Viorelia a căii prealabile de atac a actelor administrative defavorabile, iar în privința actelor părții pârâte nu a determinat cert natura și obiectul fiecărui act administrativ, opinând că nu au fost constituite condițiile de inadmisibilitate a acțiunii, iar dreptul recurentei Bivol Viorelia de liber acces la justiție nu putea fi îngrădit prin interpretare defavorabilă, în temeiul art. 241-243 din Codul administrativ, și art. 6 CEDO.

Termenul de declarare a recursului:

În temeiul art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost înmânată Vioreliei Bivol și avocatului Valentin Fediuc, la 24 februarie 2023.

Astfel, Colegiul civil constată că cererea de recurs depusă la 27 februarie 2023, este în termen.

Comunicarea actelor:

Colegiul notează că în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs într-un termen rezonabil, Curtea de Apel Chișinău a remis în adresa intimatei copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Intimata însă nu și-a valorificat dreptul său procedural și nu au prezentat referința, fapt care nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de părți și a materialelor din dosar, Colegiul consideră recursul întemeiat

și care urmează a fi admis, iar încheierea judecătorului instanței de fond anulată, din considerentele ce succed.

Conform art. 241 din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs, pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. c), alin. (2) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere. Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Din materialele dosarului rezultă că, la o cerere a Vioreliei Bivol, nr. 08-81-988 din 31 ianuarie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a informat-o prin comunicarea din 11 februarie 2022 cu nr. B-189/22 că pensia a fost calculată pe baza coeficientului nivelului profesional - 1,8 al funcției de laborant în învățământ (235922) și a constituit - 1042,63 lei lunar, care după indexările efectuate in anii 2020 - 2021 constituie de la 01 octombrie 2021 - 1191,95 lei lunar.

La 11 aprilie 2022, Bivol Viorelia a înaintat spre examinare către Casa Națională de Asigurări Sociale, o cerere prin care a solicitat recalcularea pensiei stabilite pentru limita de vârstă. De asemenea a solicitat efectuarea recalculului începând cu 01 august 2019, din data stabilirii pensiei pentru limita vârstă.

Prin comunicarea nr. 777/22, din 19 aprilie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale, a informat-o pe Bivol Viorelia că a examinat repetat adresarea acesteia și, prin prisma art. 80 alin.(1) - (3) din Codul administrativ, i-a adus la cunoștință că la problema abordata repetat, Casa Naționale de Asigurări Sociale a expediat răspunsul detaliat cu nr. B-919/21 din 02 iunie 2021 și nr. B-189/22 din 11 februarie 2022.

Astfel, considerând că prin actul respectiv i-au fost încălcate drepturile apărate prin lege, la 20 mai 2022, Bivol Viorelia, prin intermediul avocatului Valentin Fediuc, a depus cerere de chemare în judecată, în ordinea contenciosului administrativ, către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, solicitând: - anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 777/22 din 19 aprilie 2022, la cererea prealabila din 11 aprilie 2022; - obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze pensia ce urma să fie plătită reclamantei, de la data stabilirii ei, cu plata ei integrală; - prezentarea descifrării sumelor pensiei plătite reclamantei, de la data stabilirii ei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 24 februarie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Viorelia, prin intermediul avocatului Valentin Fediuc, către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative a fost declarată inadmisibilă.

Efectuând controlul judiciar al încheierii primei instanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că instanța ierarhic inferioară a judecat formal cauza, nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, iar drept consecință a ajuns la o concluzie pripită precum că acțiunea ar fi fost depusă fără respectarea procedurii prealabile.

Așadar, în conformitate cu prevederile art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținîndu-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 20 din Codul administrativ prevede că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când

reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

La caz este de remarcat că, potrivit art. 64 alin.(2) din Codul administrativ, refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal.

De asemenea, potrivit art. 162 alin.(1) din Codul administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Potrivit art. 164 alin. (4) din Codul administrativ, dacă nu este denumită ca atare, o cerere prealabilă nu poate fi respinsă din acest motiv dacă este clară intenția de apărare împotriva unei decizii care are ca obiect emiterea unui act administrativ individual.

Suplimentar, potrivit art. 165 alin.(2) din Codul administrativ, dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiției.

Potrivit art. 167 alin. (3) din Codul administrativ, autoritatea publică emitentă soluționează cererea prealabilă în termen de 15 zile calendaristice. Prevederile art. 60 alin. (2)-(5) se aplică corespunzător.

În fapt, analizând comunicarea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-189/22 din 11 februarie 2022, Colegiul judiciar a stabilit că actul administrativ nu conține informația cu privire la exercitarea căilor de atac, fapt care duce la aplicabilitatea la caz a prevederilor art. 209 alin. (2) din Codul administrativ.

Drept efect, Colegiul consideră că instanța de fond a ajuns pripit la soluția pronunțată, fără a intra în esența situației de fapt, or, din comunicarea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 777/22, din 19 aprilie 2022, rezultă că, la 11 aprilie 2022, Bivol Viorelia, a depus cerere prealabilă în condițiile art. 164 alin. (4) din Codul administrativ, prin care formulează dezacordul cu răspunsul din 11 februarie 2022.

În urma celor stabilite, instanța de recurs constată că, prin răspunsul din 19 aprilie 2022, chiar dacă nu a recunoscut că a soluționat o cerere prealabilă, Casa Națională de Asigurări Sociale, de fapt a refuzat în satisfacerea unei cereri prealabile.

În condițiile expuse supra, Colegiul civil consider că prima instanță eronat a apreciat modul de exercitare de către recurenta Bivol Viorelia a căii prealabile de atac a actelor administrative defavorabile, iar în privința actelor emise de Casa Națională de Asigurări Sociale nu a determinat cert natura și obiectul fiecărui act administrative.

Dat fiind faptul că instanța de fond neîntemeiat a constatat inadmisibilitatea

acțiunii depuse de Bivol Viorelia, Colegiul judiciar ajunge la concluzia necesității admiterii recursului, anulării încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 24 februarie 2023 și restituirii cauzei pentru rejudecare, în același complet de judecată, ținând cont de cele invocate în prezenta decizie.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Bivol Viorelia, prin intermediul avocatului Fediuc Valentin.

Se anulează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 24 februarie 2023, în cauza civilă, în ordinea contenciosului administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Viorelia, prin intermediul avocatului Valentin Fediuc, către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative, cu remiterea cauzei spre rejudecare, în aceiași instanță și același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței Judecător Judecător
Anatolie Minciuna Veronica Negru Ecaterina Palanciuc